

verkregen na opdracht van het gerecht. Het blijft de vraag of de opdracht van het baljuwschap een noodzakelijke voorwaarde was om het gerecht opgedragen te krijgen²⁰).

Of Pieter Danelsz. van Mathenesse in 1407 nu baljuw van Rotterdam was of niet, zullen wij daarom in het midden laten. Het is in ieder geval duidelijk dat in dezelfde tijd dat een afzonderlijk baljuwschap van Rotterdam gevormd werd, de graaf zijn recht van aanstelling van burgemeesters en schepenen in feite verkocht. Pieter Danelsz. had het gerecht tegen betaling van 300 nobels verkregen. Vijf jaar later, op 13 april 1412, droeg de graaf het gerecht op aan Daniël van Cralingen. Deze had een bedrag van 400 gouden Engelse nobels, die op het gerecht verschuldigd waren, betaald aan Philips van der Spangen en bovendien 200 nobels aan de graaf geleend²¹).

Uit deze opdracht kunnen wij de gang van zaken na 1407 als volgt reconstrueren. Na de opdracht van het gerecht aan Pieter Danelsz. van Mathenesse moet Philips van der Spangen het gerecht van hem overgenomen hebben. Hij betaalde hem de 300 nobels, die hij, met het gerecht als onderpand, aan de graaf had geleend. Aan de graaf betaalde hij nog eens een bedrag van 100 nobels, waarop de graaf hem het gerecht zal hebben opgedragen. Er stonden dus voortaan 400 nobels op het gerecht. Deze som werd in 1412 door Daniël van Cralingen aan Philips van der Spangen betaald, terwijl hij bovendien 200 nobels aan de graaf betaalde. De bedragen die op het gerecht stonden, liepen dus in een snel tempo op. Enige tijd later leende Claes van Delft nog eens 150 kronen extra aan de graaf, waarop hij het gerecht kreeg opgedragen, ongetwijfeld op voorwaarde dat hij Daniël van Cralingen zou uitkopen²²). Waarschijnlijk zag hij hier alleen geen kans toe, zodat Wolfert van der Duyn en Dirc van der Spangen hem een bedrag van 865 nobels betaalden, waarop de graaf op 1 maart 1414 aan dit driemanschap het gerecht opdroeg²³).

Wij hebben reeds gezien dat één dag daarvóór het baljuwschap aan deze drie mannen was opgedragen. Baljuwschap en gerecht waren hun dus in twee afzonderlijke commissies opgedragen. In 1418 werden baljuwschap en gerecht in één commissie aan Daniël van Cralingen verleend. Behalve de verplichtingen die hij als grafelijk ambtenaar had, wordt in de betreffende opdracht het recht genoemd om het stadsbestuur aan te stellen, op voorwaarde dat hij degenen, die de graaf geld geleend hadden met baljuwschap en gerecht als onderpand, zou uitkopen²⁴).

Of Daniël van Cralingen de eerstvolgende jaren enige invloed